

BETÆNKNING

Afgivet af Familie- og Sundhedsudvalget

vedrørende

Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx. xx 2012 om forbud mod salg og udskænkning af energidrikke til personer under 18 år, samt mærkning og reklamering af energidrikke.

(Fremsat af Naalakkersuisoq for Sundhed)

Afgivet til forslagets 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Olga P. Berthelsen, Inuit Ataatigiit, formand

Medlem af Inatsisartut Debora Kleist, Inuit Ataatigiit, næstformand

Medlem af Inatsisartut Isak Hammond, Inuit Ataatigiit

Medlem af Inatsisartut Justus Hansen, Demokraterne

Medlem af Inatsisartut Knud Kristiansen, Atassut

Medlem af Inatsisartut Ruth Heilmann, Siumut

Medlem af Inatsisartut Malik Berthelsen, Siumut

Udvalget har efter 1. behandlingen den 13. april 2012 under FM2012 nærmere gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

I lovforslaget forbydes salg og udskænkning af energidrikke til personer under 18 år. Energidrikke foreslås defineret som alle drikke, der er tilsat koffein, og hvor det samlede indhold af koffein overstiger 150 mg/l.

Det foreslås endvidere, at der tydeligt skal skiltes i virksomheden eller restaurationen med forbuddet. Endvidere foreslås det, at alle energidrikke skal mærkes med en advarsel om højt koffeinindhold på både grønlandsk og dansk. Energidrikkeprodukterne skal endvidere være mærket med, at de er skadelige for børn, voksne og gravide ved større indtag. Det foreslås endelig, at al reklamevirksomhed forbundet med energidrikke forbydes.

1. behandling af forslaget i Inatsisartut

Forslaget blev førstebehandlet på FM2012. Inuit Ataqatigiit og Siumut støttede forslaget ud fra en generel folkesundhedsmæssig betragtning. Siumut støttede dog ikke den del af forslaget, der omhandler forbud mod reklamering for energidrikke idet dette forbud ikke fandtes at være proportionalt henset til, at der lovligt kan reklameres for andre fødevarerprodukter med lignende eller alvorligere bivirkninger.

Demokraterne og Atassut støttede ikke forslaget. Begge partier er bevidste om de mulige uhensigtsmæssige virkninger af overdreven indtagelse af energidrikke, men anførte at bekæmpelse af problemet skal ske ved en generel forebyggelsesindsats, som eksempelvis inddrager skiltning i butikkerne, fremfor gennem forbud.

Henvendelser

Udvalget har den 9. november 2012 har et foretræde med repræsentant for parterne bag den frivillige aftale om at undlade salg af energidrikke til børn i skoletiden. Parterne bag den frivillige aftale: Kommuneqarfik Sermersooq, CSR Greenland og Grønlands Arbejdsgiverforening gennemførte den 9. januar 2012 en kampagne om at undlade salg af energidrikke til børn i skoletiden. Der blev derudover udarbejdet og i blandt andet detailbutikkerne ophængt et skilt tydeligt tilkendegav, at energidrikke ikke kan anbefales til børn, gravide og personer som er overfølsomme overfor koffein, foruden at hovedbudskabet om at der ikke sælges energidrikke til børn i skoletiden blev tydeliggjort.

Det er parternes opfattelse, at den frivillige aftale om ikke at sælge energidrikke til børn i skoletiden har haft den tilsigtede effekt. Det udtales fra Afdelingen for Sundhed og forebyggelse i kommunen efter kontakt med skolerne, at skoleeleverne respekterer, at der ikke sælges energidrikke til eleverne i skoletiden, og at det tidligere problem med børn, der i skoletiden havde indtaget energidrikke, er minimeret.

Udvalgets behandling af forslaget

Efter uenighederne ved 1. behandlingen har udvalget afdækket mulighederne for at opnå størst mulig enighed om forslaget.

Resultatet af de førte politiske forhandlinger har ikke skabt enighed medlemmerne og partierne imellem, hvilket følger af indstillingerne til forslaget.

Forslagets økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser ved forslagets realisering er beskrevet under forslagets almindelige bemærkninger. Udvalget har taget det anførte vedrørende forslagets økonomiske konsekvenser til efterretning.

Udvalgets indstillinger

Inuit Ataqatigiit

Inuit Ataqatigiit fastholder partiets udmeldinger ved 1. behandlingen af forslaget, og finder, at forslagets fremsættelse er en loyal opfølgning fra Naalakkersuisut på tidligere beslutninger og drøftelser i Inatsisartut om energidrikke.

Inuit Ataqatigiit indstiller forslaget til vedtagelse i den foreliggende form

Siumut

Vi må indrømme, at vi fra Siumuts side, ved at stemme for, har været med til at henvise FM 2012/35 til Naalakkersuisut.

Men vi vil aldrig lægge skjul på at vi, selvom vi synes at fastsættelse af aldersgrænsen til 18 år er for højt sat, har været nødsaget til at stemme for.

Vi havde håbet på at vi, under behandlingen af sagen, kunne få medhold fra et andet parti i vores stillingtagen omkring det at få aldersgrænsen sænket, men desværre skete det ikke.

Unge på 16 - 17 år er så fysisk veludviklede, at de er blevet ansvarlige på egne vegne, de er som regel i gang med en videregående uddannelse, og er med til at organisere arrangementer i fysisk krævende idrætsgrene.

Vi synes på denne baggrund, at forbyde køb af energidrikke for unge på 16-17 år ved lov, er lige lovligt overdrevet.

Derfor, for ikke at være vores overbevisning utro, stemmer vi imod 18 årsgrænsen.

Siumut indstiller på denne baggrund forslaget til forkastelse.

Demokraterne og Atassut

Både Demokraterne og Atassut er opmærksomme på de mulige uhensigtsmæssige virkninger af overdreven indtagelse af energidrikke, men partierne har tillid til den frivillige og samfundsansvarlige aftale som er indgået mellem Kommuneqarfik Sermersooq, CSR Greenland og en lang række detailhandlende under Grønlands Arbejdsgiverforening om at undlade salg af energidrikke til børn i skoletiden.

Demokraterne og Atassut er fortalere en generel forebyggelsesindsats og borgerinformation fremfor forbud.

13. november 2012

EM 2012/35
(FM2012/35)

Det har i praksis vist sig, at den frivillige partnerskabsaftale har løst eller begrænset det tidligere problem med energidrikke, hvorefter en lovregulering ikke ses påkrævet.

Dette er den rigtige vej at gå, fremfor en formynderisk regulering med forbud.

Demokraterne og Atassut opfordrer til en forsat dialog mellem forældre, børn og skole omkring gode spise- og drikkevaner.

Demokraterne og Atassut indstiller på denne baggrund forslaget til forkastelse.

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Olga P. Berthelsen,
Formand

Debora Kleist

Isak Hammond

Justus Hansen

Knud Kristiansen

Ruth Heilmann

Malik Berthelsen